

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 8 päivänä heinäkuuta 2022

564/2022

Laki
sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 1 luvun 2 §:n 6 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1–4 kohta ja 4 §:n 2 ja 3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 momentti ja 4 §:n 1 momentti, 11 luvun 3 §:n 3 momentin 10 kohta, 13 luvun 8 ja 9 § sekä 10 §:n 2 momentti, 15 luvun 5 §:n 2 momentti, 12 § ja 20 §:n 2 momentti sekä 19 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1–4 kohta laissa 1203/2013, 4 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1156/2020, 11 luvun 3 §:n 3 momentin 10 kohta laissa 535/2019, 13 luvun 8 § laissa 678/2014 ja 10 §:n 2 momentti laissa 1135/2017 sekä 15 luvun 5 §:n 2 momentti laissa 943/2016 ja 20 §:n 2 momentti laissa 28/2022, seuraavasti:

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

2 §

Lain soveltamisala

— — — — —
Mitä tässä laissa säädetään vakuutetulle aiheutuvien sairaanhoidon tai raskauden taikka synnytyksen aiheuttamien kustannusten korvaamisesta ja korvattavuuden rajoituksista valtion tai hyvinvointialueen järjestämässä hoidossa, koskee vastaavasti myös Ahvenanmaan maakunnan järjestämää hoitoa.

2 luku

Sairaanhoitokorvauksia koskevat yhteiset säännökset

3 §

Korvattavuutta koskevat rajoitukset

Tämän lain nojalla ei korvata:

1) hyvinvointialueen järjestämistä terveyspalveluista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) nojalla perittyjä maksuja;

2) hyvinvointialueen hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 ja 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla järjestämän sairaanhoidon kustannuksia;

HE 56/2021
HE 18/2022
StVM 9/2022
EV 66/2022

3) sairaanhoidon kustannuksia, kun yksityisen terveydenhuollon palvelut on järjestetty hyvinvointialueen järjestämän sosiaali- tai terveydenhuollon tiloissa;

4) hyvinvointialueen järjestämän sairaanhoidon yhteydessä avovastaanotolla annettua lääkehoidosta aiheutuneita kustannuksia;

4 §

Julkisen laitoshoidon määrittelmä

Laitoshoidon on julkista, jos hoitoa annetaan:

1) valtion tai hyvinvointialueen ylläpitämässä sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksessa;

2) muussa laitoksessa, jossa annettavan hoidon valtio kustantaa;

3) muussa toimintayksikössä, jos valtio tai hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla toimintayksikölle tai sen ylläpitäjälle tukea, avustusta tai korvausta, jonka määrä ylittää puolet hoidon kokonaiskustannuksista;

4) hyvinvointialueesta annetun lain 7 tai 9 §:n mukaisesti hyvinvointialueen järjestämänä, taikka tosiasiallisesti jomman kumman pykälän mukaisena järjestelyinä; tai

5) yksityisen palvelujen tuottajan toimintayksikössä, jos Kansaneläkelaitos tai hyvinvointialue jatkuvasti osallistuu hoidon kustantamiseen antamalla hoidettavalle toimeentulotukea vähintään puolet hoitomaksusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin siitä, milloin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hoito on laitoshoidon sekä milloin hoito on julkista. Tarvittaessa Kansaneläkelaitos ja hyvinvointialueet neuvottelevat siitä, onko toiminta tässä pykälässä tarkoitettua avo- tai julkista laitoshoidon. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueiden välisestä neuvottelumenettelystä ja siihen liittyvästä lausuntomenettelystä.

4 luku

Matkakustannusten korvaaminen

1 §

Vakuutetun tekemä matka

Vakuutetulla on oikeus saada sairauden hoitoon liittyvistä matkakustannuksista korvaus, jos matka on tehty valtion tai hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikköön. Yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuun terveydenhuollon toimintayksikköön tai ammatinharjoittajan luokse sairauden hoidon vuoksi tehdystä matkasta vakuutetulle aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos suoritettu tutkimus tai annettu hoito on tämän lain mukaan korvattavaa.

4 §

Tutkimus- ja hoitopaikka

Vakuutetulle aiheutuneet matkakustannukset korvataan enintään sen mukaan, kuinka paljon matka olisi tullut maksamaan sellaiseen lähimpään tutkimus- ja hoitopaikkaan, jossa vakuutettu voi saada hänen terveydentilansa vaarantumatta tässä laissa tarkoitettua tarpeellista tutkimusta ja hoitoa. Jos hyvinvointialue on järjestänyt sairaanhoidon hyvinvointialueesta annetun lain 7 ja 9 §:n mukaisesti tai vakuutetulla on rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 13 §:ssä tarkoitettu lupa, korvataan matkakustannuk-

set sinne, missä hoito on annettu. Jos vakuutettu on terveydenhuoltolain 47 tai 48 §:n perusteella valinnut hoitopaikan, matkakustannukset korvataan enintään sen mukaan, kuinka paljon matka olisi maksanut lähimpään valtioon tai hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikön tutkimus- ja hoitopaikkaan.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

3 §

Palkkatulo

Palkkana ei kuitenkaan pidetä:

10) henkilöstörahaistoissa tarkoitettuja henkilöstörahaistoeria ja niiden lisäosia, jotka on nostettu henkilöstörahaistolain 37 §:n perusteella käteisenä rahaston sääntöjen mukaan määräytyvänä palkkiona edellyttäen, että erä on määräytynyt yrityksen kannattavuutta ja muita toiminnan tehokkuutta mittaavien tekijöiden perusteella tai viraston, kunnan taikka hyvinvointialueen soveltaman tulospalkkiojärjestelmän mukaisesti;

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

8 §

Hyvinvointialueen oikeus korvaukseen työterveyshuollosta

Terveyskeskusta ylläpitävällä hyvinvointialueella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta korvausta työterveyshuoltopalvelujen kustannuksista, jos palvelut on annettu yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekeväälle terveydenhuoltolain 18 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti. Korvausta suoritetaan enintään se määrä, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen suorittamaan vastaavana korvauksena edellä tarkoitettulle yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekeväälle.

9 §

Työterveyshuollon kustannusten ja toiminnan seuraaminen ja tarkastusoikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada työnantajalta, yrittäjältä tai muulta omaa työtään tekevältä, kunnalta tai hyvinvointialueelta taikka muulta hakijalta tarvitsemiaan tietoja työterveyshuollon kustannuksista ja toiminnasta työterveyshuollon toteutumisen seuraamista varten. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus tarkastaa työnantajan tai muun hakijan järjestämään työterveyshuoltoon liittyvä kirjanpito.

10 §

Korvauksen suorittaminen muulle kuin työnantajalle

Jos 2 §:ssä tarkoitettut yrittäjän tai muun omaa työtään tekevän työterveyshuoltopalvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, Kansanelä-

kelaitos voi yrittäjän tai muun omaa työtään suorittavan suostumuksella sopia korvauksen suorittamisesta palvelujen tuottajalle 15 luvun 9 §:n 2 momentin mukaista suorakorvausmenettelyä käyttäen. Jos palvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, edellytyksenä on lisäksi, että kyseessä on terveyskeskusta ylläpitävän hyvinvointialueen ostopalvelu.

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

5 §

Työterveyshuoltokorvauksen hakeminen

Hyvinvointialueen tai palvelujen tuottajan on annettava Kansaneläkelaitokselle tilitys 13 luvun 8 §:ssä ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista työterveyshuollon kustannuksista kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun työterveyshuoltopalvelut on annettu.

12 §

Sairaanhoitokorvauksen ja päivärahaetuuden maksaminen hyvinvointialueelle

Hyvinvointialueella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta se osa vakuutetulle myöntämästään toimeentulotuesta, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen maksamaan samoista kustannuksista sairaanhoitokorvauksena vakuutetulle.

Jos hyvinvointialue on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:n mukaisesti maksanut toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa päivärahaetuutta vastaan, päivärahaetus maksetaan ennakkoa vastaavilta osin hyvinvointialueelle sen pyynnöstä.

Sairauspäiväraha voidaan maksaa hyvinvointialueelle joko osittain tai kokonaan hyvinvointialueen pyynnöstä käytettäväksi vakuutetun ja hänen perheensä huoltoon edellyttäen, että sairauspäivärahan maksamista sen saajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa vuoksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

20 §

Ilmoitukset olosuhteiden muutoksista

Jos lapsen vanhempi luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet adoptiolapiseksi, on hyvinvointialueen tai adoptiolain 22 §:ssä tarkoitettujen adoptiotoimiston maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. Jos lapsi on otettu lastensuojelulain nojalla huostaan, päätetty sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshuoltoon tai järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto, eikä vanhempi hoida lasta, on hyvinvointialueen maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. Mitä tässä momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus sallassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2 §

Tiedot eräissä laitoshoitotapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja potilassiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista hyvinvointialueelta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä tässä momentissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan maakuntaan ja Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Naantalissa ja Helsingissä 8.7.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén